

ROT-PRiset 2002

STOCKHOLMS BYGGMÄSTAREFÖRENING

TIDIGARE VINNARE

ROT-priset har delats ut sedan 1991. Följande fastigheter har vunnit priset.

1992 Centralposthuset, Vasagatan
TYP AV FASTIGHET: Kontor

1993 Grev Tureg 24, Östermalm
TYP AV FASTIGHET: Bostäder

1994 Kvarteret Fjärdingsmannen, Enskedevägen 102-106, Enskede.
TYP AV FASTIGHET: Bostäder

1995 TV4-huset Tegeludsvägen, Gärdet
TYP AV FASTIGHET: Lagerlokal ombyggd till kontor/TV-produktion

1996 KTH:s huvudbyggnad.
TYP AV FASTIGHET: Skola

1997 Hökmosse skolan, Dymlingegränd, Hägerstensåsen
TYP AV FASTIGHET: Skola ombyggd till bostäder

1999 Veddesta 2:79, Järfälla
TYP AV FASTIGHET: Fabrik ombyggd till kontor/lager

2000 Kvarteret Överkikaren 34, Stockholm

2001 Kvarteret Luftverkstaden, Sickla

Numreringen av ROT-priset har förändrats, så att året anger det innevarande året istället för, som tidigare, det år då ombyggnaden slutfördes. Därför har år 1998 "hoppats över".

Även i år har ROT-prisjuryn i sitt arbete ställts inför en uppgift som har varit både svårknäckt och stimulerande. Svårknäckt eftersom de inlämnade bidragen spänner över ett brett spektrum ur den svenska byggnadshistorien – alltifrån 1600-talets adelpalats till 1960-talets kontorsarbetsplats. Detta gör att varje projekt har värderats enligt sin egen "måttstock", några jämförelser dem emellan har varit omöjliga att göra.

Det stimulerande har varit att få ta del av det imponerande resultat som kommit fram genom ett professionellt arbete utfört av ambitiösa beställare, skickliga arkitekter och kunniga byggare. Det har också varit intressant att få en inblick i det starka engagemanget hos en grupp boende som resulterat i att goda bostäder skapats nära storstadens centrum.

Man har i samtliga projekt skickligt tagit tillvara och utvecklat ursprungliga arkitektoniska och tekniska kvaliteter. Att skapa bostäder av lokaler som ursprungligen använts för andra ändamål är dessutom ett spännande inlägg i debatten om hur vi ska tillgodose den bostadsefterfrågan som en växande huvudstad genererar.

Lennart Ericsson
Lennart Ericsson Fastigheter AB

Jan Wejdmark
NewSec AB

Anna-Greta Leijon
Skansen

Jörgen Åström
ARK SAR, Nyréns arkitektkontor ab

Elisabeth Martin
Sekreterare i ROT-juryn Stockholms Byggmästareförening

projekt: KTHB, Kungliga Tekniska Högskolan, Biblioteket
byggherre: Akademiska Hus i Stockholm AB
byggentreprenör: Hifab, delad entreprenad
arkitekt: Ahrbom Arkitektkontor AB (Bo Ericson)

KTH: s huvudbibliotek, KTHB har med åren fått en allt större roll i högskolans undervisning och forskning och expansionen inom IT-området har ytterligare påskyndat den utvecklingen. De gamla lokalerna har därmed blivit alltför små och otidsenliga. 1995 prövades fem alternativa lägen för ett nytt bibliotek inom campusområdet. Valet föll på den gamla Laboratoriebyggnaden från 1917, som ligger centralt placerad och som genom en om- och tillbyggnad bedömdes kunna uppfylla alla önskemål för ett modernt bibliotek, som också ska vara en central mötesplats för studenter, forskare, lärare och personal samt för besökande gäster.

Laboratoriebyggnaden, ritad av Erik Lallerstedt, byggdes för praktisk forskning och ingenjörskonst inom de flesta av dåtidens tekniska ämnesområden. De två vinkelställda byggnadslängorna innehöll laboratorier med bl.a. vattenrännor. I byggnadens södra del fanns ett vattentorn och i vinkelns spets låg det stora pannrummet, Ångdomen, som inte bara var KTH: s värmecentral utan också ett laboratorium för forskning och utveckling.

Mellan de vinklade längorna låg en öppen triangulär gård, Laborariegården, som via nuvarande Osquars backe och en portik i den angränsande huvudbyggnaden stod i kontakt med den stora Borggården. När Laborariegården på 50-talet byggdes igen med en

hallbyggnad för vattenforskning försvann detta gårdsrum liksom dess vackra samband med Borggården.

Bygget av det nya biblioteket startade i januari 2000. Hallbyggnaden på gården revs. En ny smal entré- och kontorsbyggnad, uppglasad och genom-siktig, förenar de befintliga, vinklade byggnadslängorna utefter Osquars backe. Över det återskapade gårdsrummet innanför nybyggnaden vilar ett tak på fyra 15 meter höga pelare. Vertikala glas förenar det gamla husets takfot med det nya taket. Gården utgör bibliotekets stora centrala rum kring vilket alla övriga lokaler grupperas, dels i den nya byggnaden och dels i de gamla byggnadslängorna. Sambandet mellan byggnader och gårdsrum återfår sin betydelse och det nya biblioteket förankras i områdets ursprungliga stadsplaneidé.

Den gamla byggnadens kulvertsystem har utnyttjats för teknisk försörjning och de flesta interiörerna med stora särpräglade rum, vackert dagsljusbelysta, har kunnat återställas och användas för den nya verksamheten trots att denna krävt all tänkbar teknisk utrustning med möjligheter till framtida förändringar.

Akademiska Hus har omvandlat en historisk laboratoriebyggnad till ett av landets modernaste bibliotek. I biblioteket ryms även ett Learning Lab som är en syntes av framtidens didaktik och ny teknologi i en flexibel miljö.

Juryns motivering:

En fantastisk omvandling av en laboratoriebyggnad från 1917, som under årens lopp misshandlats och delvis stått oanvänd.

En kringbyggd gård har fått en ny funktion i form av ett huvudbibliotek med alla dess moderna krav på teknik, arbetsmiljö, handikappanpassning m.m.

De ursprungliga byggnadernas slumrande kvaliteter har väckts till liv med nya, vackra och självklara lokaler för studier, undervisning och möten.

De nya tilläggen är modernt djärva. De kontrasterar men underordnar sig samtidigt Lallerstedts äldre arkitektur på ett poetiskt och skickligt sätt.

Osquars backe har förvandlats från en blåsigt uppförsbacke till en ny välkomnande entré- och samlingsplats för Tekniska elever och personal.

NOM INE RAD

Kvarteret Grönbrink, Nybodahöjden
byggherre: Folkhem Byggnads AB
Byggentreprenör: Folkhem Byggnads AB
arkitekt: Kjellander & Sjöberg Arkitektkontor AB (Stefan Sjöberg)

Nybodahöjden är belägen ovan Årstaviken. Området uppfördes 1933-38 som barnhem för omkring 175 barn i åldrarna 1-16 år. Byggmästare var Olle Engkvist och arkitekt Paul Hedqvist. 1998 konstaterade Stadsmuseet att samtliga Nybodahemmets byggnader, tillsammans med park och trädgårdar, var av stort kulturhistoriskt värde. Området omvandlades till ny stadsdel inför utställningen ByggaBo98, med bevarad parkkaraktär.

Kv. Grönbrink ingick i den ursprungliga anläggningen och rymde bl.a. matsal och sovsalar. Fastigheten har nu blivit boende för 6 familjer med egen uteplats. Förhållningssätt till ombyggnaden uppstod ur byggnadens tydlighet, väl avvägda proportionering och

detaljering. Förändringar exteriört krävde enkla detaljer som lämpar sig väl mot tegelfasaderna. Till exempel valdes svartmålat stål till räcken, klarglasarmaturer till yttre belysning, tomtavskiljande terasskärmar i råglas, markbeläggning av tegel och murar av platts-gjuten betong. Genom att sänka landskapet intill byggnaden kunde den tidigare källarvåningen nyttjas som fullvärdig bostadsyta. Fasadens rytmisering gav bostadsplanernas mått och indelning. Interiört har öppna rumsförhållanden prioriterats, där byggnadens konstruktiva och arkitektoniska kvaliteter lyfts fram. T.ex. har öppningar i hjärtväggen ökats, djupa fönsternischer med befintliga kalkstensskivor spelar mot nytt parkettgolv i oljad ek.

Juryns hedersomnämmande:

Paul Hedqvist enkla, vackra byggnader för elevhem har fått nytt liv genom denna ombyggnad till bostäder.

Genom en skicklig markanpassning har nya, förstklassiga ytor skapats i den gamla källarvåningen.

De exteriöra tilläggen står i elegant samklang med den ursprungliga arkitekturen.

Interiören präglas av vackra, öppna planlösningar där ljusföringen särskilt beaktas. Nya tillägg är gjorda med gedigna material i en avväpnande, tidlös utformning.

NOM INE RAD

Kvarteret Kopparträden 7
byggherre: BRF Korpen
totalentreprenör: Åke Sundvalls Byggnads AB
projektledare/arkitekt: Colliers Analys & Design (Mårten Welin)

Hökmossen byggdes 1943 av AB Stockholmshem som en del av folkhemsbygget, makarna Myrdals program för goda bostäder åt arbetarfamiljer. Redan 1998 bildade hyresgästerna hos Stockholmshem BRF Korpen, men inte förrän den 1 februari 2001 övertog föreningen fastigheten Kopparträden 7, som bestod av 6 av de 10 smalhusen, totalt 122 bostadslägenheter. Föreningen började omgående renovera de mycket nedslitna husen.

Sedan flera år var 90 av lägenheterna tomställda. Föreningen har sålt dem efter renoveringen som bostadsrätter. Då 92 av de idag 111 lgh består av 1-2 r o k (38-51 kvm) har många unga köpt sin första bostad i BRF Korpen. I ombyggnaden har även 9 st 3:or på 74 kvm

skapats genom sammanslagning av två lägenheter.

Myrdalshusen har geniala planlösningar som ger maximal funktion på en liten yta. Genom varsam ombyggnad har husens q-märkning respekterats, originalinredningen i funkis har bevarats och endast kompletterats till modern standard. Därmed har kunskapen om denna epok i vårt kulturarv bevarats för kommande generationer.

Tillsammans med projektledaren Mårten Welin, Sundsvalls Byggnads AB och Förenings sparbanken har 28 f d hyresgäster hos allmännyttan i Hökmossen genom sin förening BRF Korpen köpt sex förfallna hus, renoverat dem till moderna bostäder och tillfört Stockholms bostadsmarknad 90 lägenheter.

NOM INE RAD

byggherre: Statens fastighetsverk

byggentreprenör: NCC Construction, Sverige AB

arkitekt: Södergruppen Arkitektkontor AB (Gabriel Herdevall, Ingela Gustén)

Rosenhaneska Palatset på Riddarholmen i Stockholm är i sina äldsta delar ett privatpalats från mitten av 1600-talet. Adelsmannen Schering Rosenhane, som vid denna tidpunkt var Sveriges ambassadör i Paris, lät under åren 1653–56 för egen räkning uppföra palatset på Riddarholmens högst belägna tomt. Arkitekter vid uppförandet var Nicodemus Tessin d.ä. och Jean de la Valée. De båda flyglarna byggdes under tidigt 1800-tal då Frimurarna ägde huset. Nuvarande hyresgäst i Rosenhaneska palatset är Svea Hovrätt. Byggnaden anpassades för Svea Hovrätts verksamhet på 1970-talet.

Under 1999–2001 genomfördes en genomgripande ombyggnad av palatset. Nya krav från verksamheten på säkerhet, arbetsmiljö, teknik, funktion och tillgänglighet, har vägts mot byggnadens krav på varsamhet och god arkitektur. Säkerhetskraven har bl.a. inne-

burit att allmänhetens utrymmen placerats i huvudbyggnaden och personalens utrymmen i flyglarna.

Åtgärderna i samband med ombyggnaden har givit möjlighet att, i några fall, återställa äldre planlösningar samt lyfta fram husets arkitektoniska kvalitéer och karaktär från 1600- till 1900-tal, samtidigt som man genom färgsättning och materialval återger interiören en arkitektonisk helhet.

Ny teknik och ventilation döljs bakom galler i bröstningspaneler och kakelugnar. Äldre eldningskanaler nyttjas för vertikala dragningar och fasta bokhyllor i tjänsterummen innehåller el- och datainstallationer samt ventilation. Den nya ventilationen har kompletterats med passiva system som utnyttjar värmetrögheten i stommen där temperaturskillnaden mellan dag och natt utnyttjas sommartid.

NOM INE RAD

Kvarteret Lux 4
Primusgatan, Lilla Essingen
byggherre: Brf Essinge Udde 1
byggentreprenör: JM AB
arkitekt: J & W (Helena Björkander)

O mbyggnaden av Electrolux tidigare huvudkontor till bostäder (73 lägenheter) påbörjades 1999 och var färdigställt hösten 2001. I stort sett samtliga lägenheter är genomgående och har storslagen sjöutsikt. Lägenheternas storlek varierar från 2 rok till 5 rok. Den byggnadsdel som uppfördes i slutet av 30-talet har försetts med tidsenliga balkonger mot vattnet. Balkongerna på den yngre byggnaden är delvis försedda med

inglasning för att ge husen olika karaktär. De ursprungliga stora fönsteryrorna ger de öppna och spännande planlösningarna ljus och rymd.

Trapphusen har försetts med konstnärlig utsmyckning; glaskonst med motiv hämtade ur Electrolux historia.

Efter det att den kringgårdande kajen återställts kommer den att ingå som en spännande del i promenadstråket runt lilla Essingen.

